

Læsning og læsefællesskaber
Inkluderende litteraturfællesskab

Sandbjergkonferencen
2026

Skolebiblioteket som formidler

V/Tine Mærsk Brodersen
Ordhjaelp@gmail.dk

Programmet

- Forklaring af hvad er inkluderende litteraturfællesskab
- Den nye vejledning for skolebiblioteket
- Læringscirkel – Hvornår lytter vi / Hvordan lytter vi
- Erfaring fra praksis
  - Lyttebevidsthed
  - Lyttestrategier
  - Lytteforudsætninger
  - Opmærksomhed
  - Lydklub og fællesskab
  - Lyttehjulet

Vejledning om skolebiblioteket

STYRELSEN FOR UNDERVISNING OG KVALITET

Læselyst og litteratur

Kulturelle og fælles oplevelser

Elevinddragelse – Elevmedvirken – Elever som aktive deltagere

Læselyst

Varierede materialer

Læringsfællesskaber

Kompetenceudvikling

Fælles projekter og oplevelser

Systematisk evaluering

Skoleudvikling

Fællesskab og trivsel

Deltagelsesmuligheder for alle

v/Tine Mærsk Brodersen ordhjaelp@gmail.com

Litteratur
Bøger, lydbøger, podcasts og andre fortællinger – i mange genrer og formater.
Knyttet til vejledningen:
Læselyst og litteratur • kulturelle og fælles oplevelser • varierede materialer
Lytning
At høre, forstå, fordybe sig og opleve – på mange måder.
Knyttet til vejledningen:
Læselyst og litteratur • kulturelle og fælles oplevelser • varierede materialer
Fællesskab
Sammen om oplevelser, samtaler og nye perspektiver.
Knyttet til vejledningen:
Elevinddragelse • elevmedvirken • elever som aktive deltagere
Inkluderende litteraturfællesskab
på Skolebiblioteket
Udvikling og muligheder
Nye perspektiver, større selvtillid og flere veje fremad.
Knyttet til vejledningen:
Skoleudvikling • strategisk ressource • kompetenceudvikling • systematisk evaluering
Læring i fællesskab
Vi deler, reflekterer, spørger, udforsker og skaber ny viden sammen.
Knyttet til vejledningen:
Fællesskaber og trivsel • læringsfællesskaber • fælles projekter og oplevelser
Lige adgang til viden
Litteratur og viden skal være tilgængelig for alle – uanset baggrund, forudsætninger eller læse- og skrivefærdigheder.
Knyttet til vejledningen:
Deltagelsesmuligheder for alle • varierede materialer
Tilhørsforhold
At være en del af noget – blive set, hørt og accepteret som den, man er.
Knyttet til vejledningen:
Fællesskaber og trivsel • læringsfællesskaber • fælles projekter og oplevelser

Det nye skolebiblioteket

- Hvordan kan vi skabe flere veje ind i litteraturen – og flere måder at være en del af fællesskabet på?

- Hvordan kan lytning være én af de måder, vi løser vores kerneopgave på?

- Lytteratur behøver ikke at stå i modsætning til den nye prioritering af fysiske bøger.

v/Tine Mærsk Brodersen ordhjaelp@gmail.com

Lytteraturen som et integreret tilbud til litteratur

Læselyst

Litteraturformidling,

Fritidslæsning

Elevinddragelse

Deltagelsesmuligheder

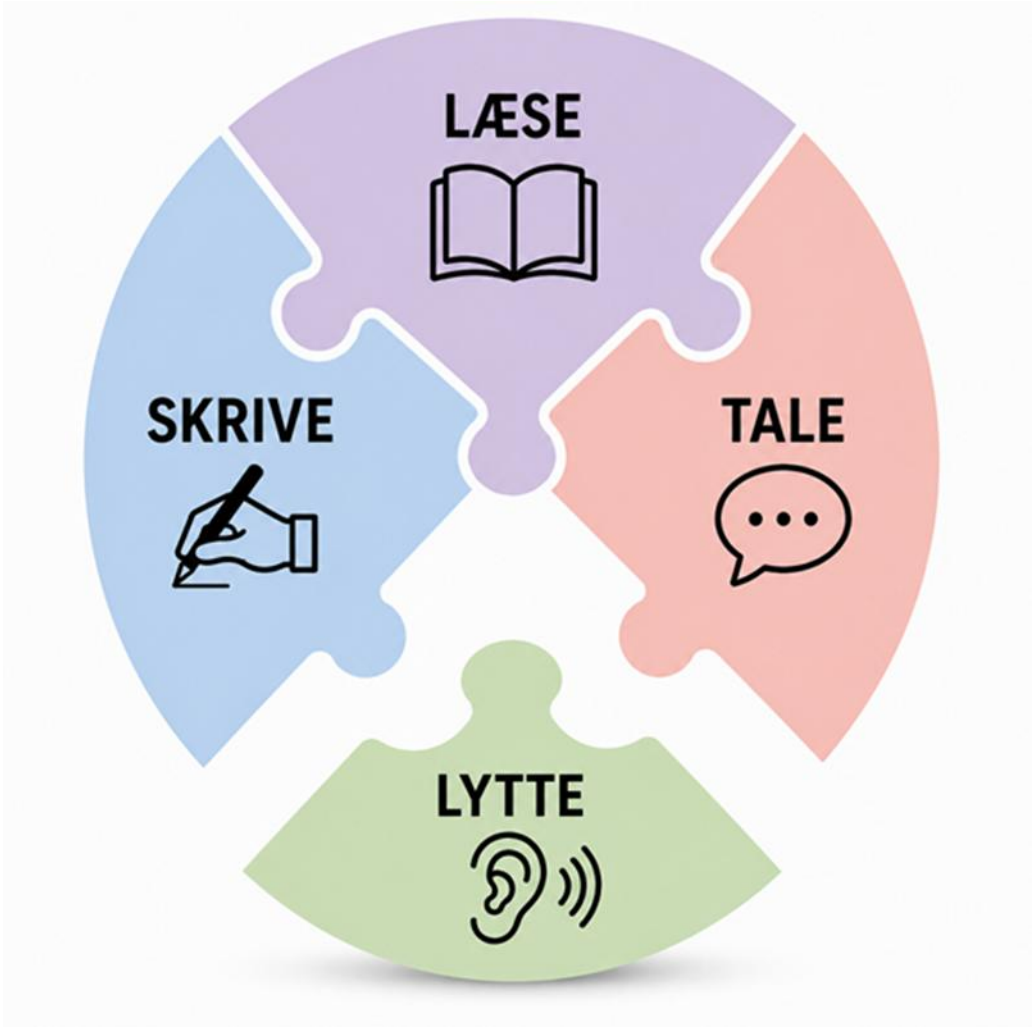
Fællesskaber

Undervisningsrelaterede aktiviteter

Skoleudvikling

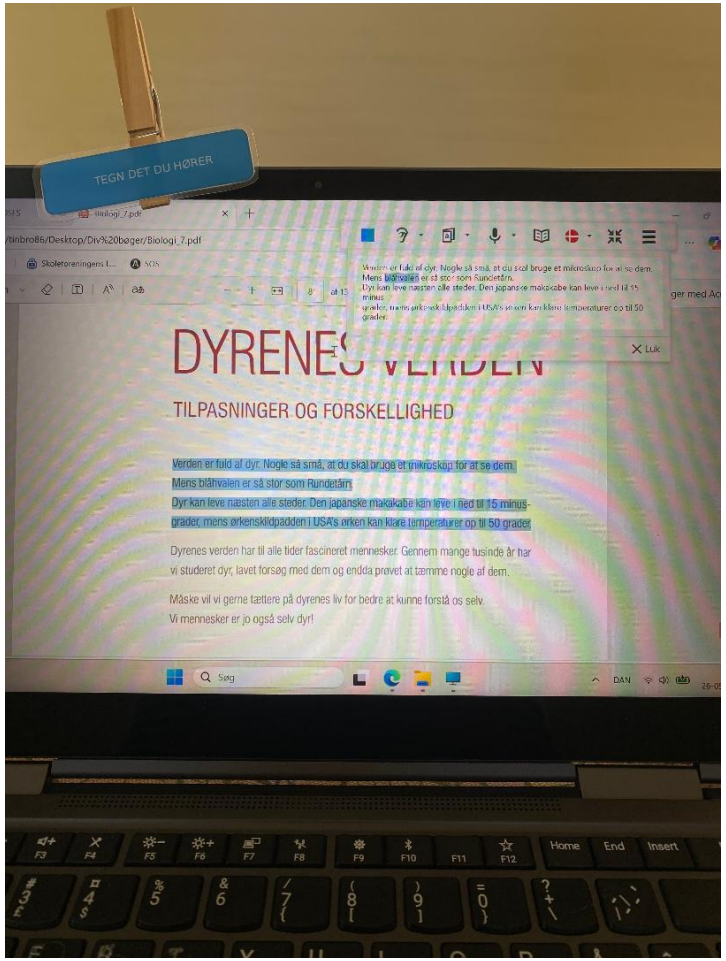
Vi må lære at arbejde med lytning som en kompetence på lige fod med de andre læringskompetencer.

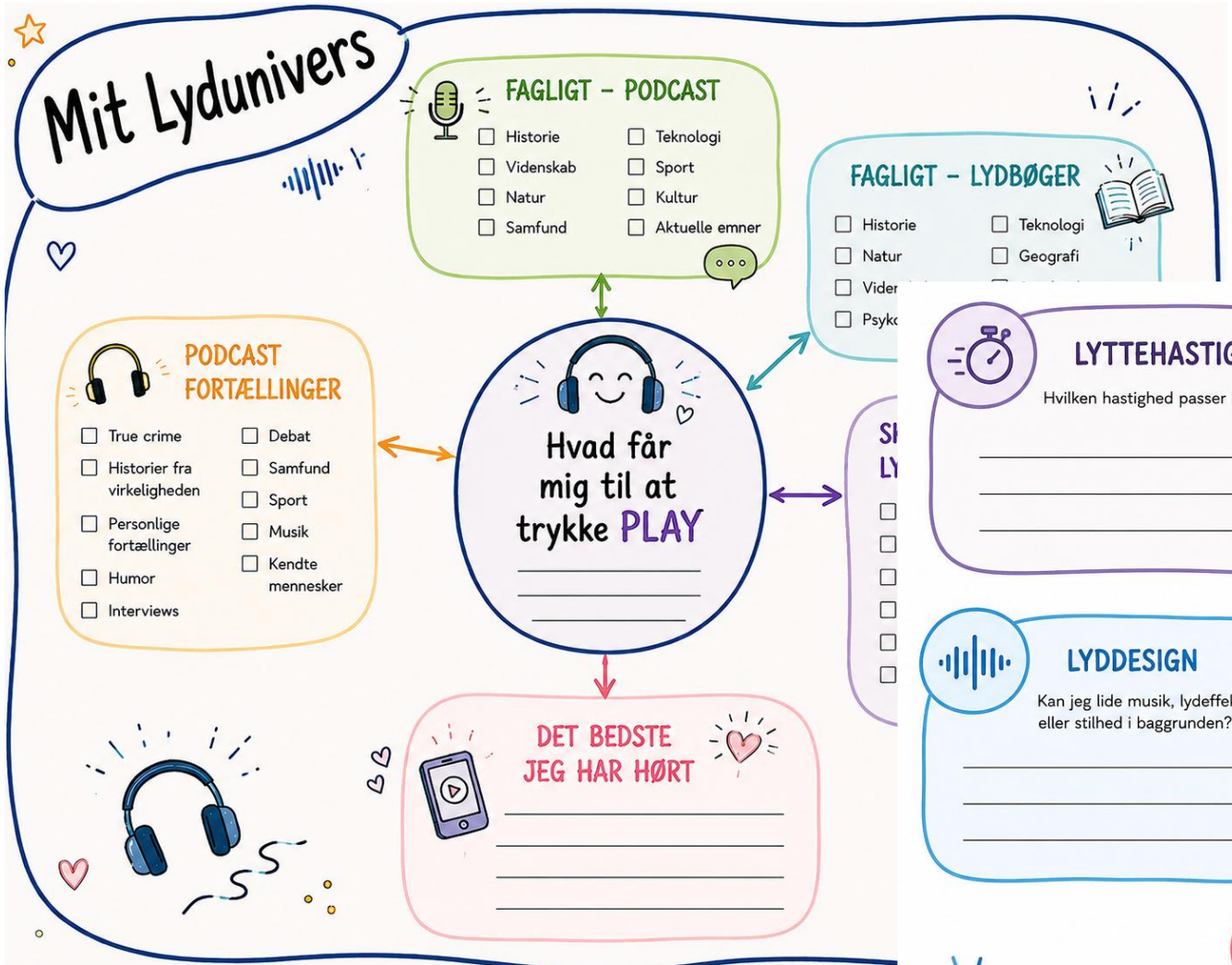
Hvad vil det sige at lytte

Niveau 1 – Jeg hører	Lyden når øret
Niveau 2 – Jeg lytter	Jeg fastholder opmærksomheden
Niveau 3 – Jeg forstår	Jeg skaber mening
Niveau 4 – Jeg reflekterer	Jeg forbinder det hørte med tidligere viden
Niveau 5 – Jeg deltager	Jeg taler om litteraturen og deltager i fællesskabet

Styrke og undervise i lyttebevidsthed

Mit Lydunivers
FAGLIGT – PODCAST
Historie
Videnskab
Natur
Samfund
Teknologi
Sport
Kultur
Aktuelle emner
FAGLIGT – LYDBØGER
Historie
Natur
Teknologi
Geografi
PODCAST FORTÆLLINGER
True crime
Historier fra virkeligheden
Personlige fortællinger
Humor
Interviews
Debat
Samfund
Sport
Musik
Kendte mennesker
Hvad får mig til at trykke PLAY
DET BEDSTE JEG HAR HØRT

LYTTEHASTIGHED
Hvilken hastighed passer bedst til mig?
EN GOD STEMME
Hvordan lyder en stemme, jeg synes er rar at lytte til?
LYTTEPROFIL
Min personlige profil for den bedste lytteoplevelse
LYDDESIGN
Kan jeg lide musik, lydeffekter eller stilhed i baggrunden?
HVOR LYTTER JEG BEDST
Hvor er jeg mest koncentreret, og hvor kan jeg bedst fordybe mig?
HVAD LAVER JEG MENS JEG LYTTER?
Hvilke aktiviteter hjælper mig med at holde fokus, mens jeg lytter?

Overskudsopmærksomhed
(Psykolog Anne Kirke Terp)

Vi har alle 100% opmærksomhed til rådighed.
Når vi lytter bruger vi 50% opmærksomhed
=
Det betyder at vi har 50 % overskudsopmærksomhed

Hjernens defalult mode network bliver aktiveret og hjernen springer nu fra idé til idé uden nogen bestemt retning.

Lyttebevidsthed

Lytteforudsætninger
Hvor, Hvordan, alene eller med andre, forhånds viden

Lytteformålet:
Hvad er lytteformålet? Ingen lytning uden et formål.
Lytteformålet er afgørende for at kunne vælge den rette lyttestrategi

Lyttestrategier:
Hvad lyttes der efter? Hvad gør eleven for at huske indholdet?
Fagligt formålsbestemt lytning – skønlitterær lytning – kritisk lytning osv.

Opmærksomheden:
Hvordan og hvor længe kan opmærksomheden fastholdes?

v/Tine Mærsk Brodersen ordhjaelp@gmail.com

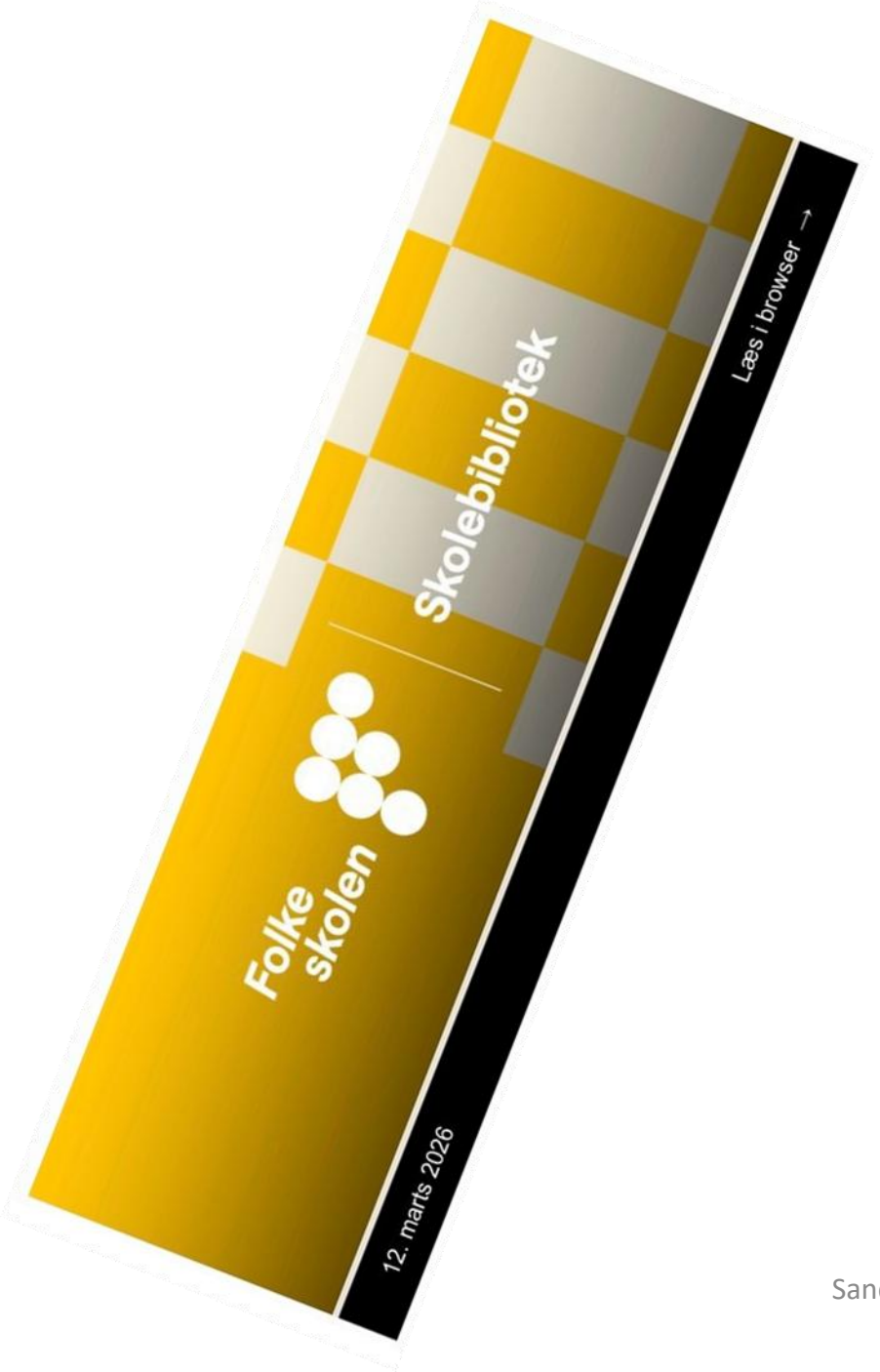
Skolebiblioteket

Hvad hvis lytteratur fik samme plads som trykte bøger?

Hvad hvis skolebiblioteket havde en fast Lydklub?
Hvad hvis vi begyndte med elevernes lytteinteresser.

v/Tine Mærsk Brodersen ordhjaelp@gmail.com

Månedens citat

Når klassen har sin ugentlige besøgstime på skolebiblioteket, bliver ordblinde elever eller elever med afkodningsvanskeligheder alt for ofte henvist til kassen med letlæsningsbøger.

Tine Mærsk Brodersen i artikel i magasinet
Skolbebibliotekaren 2, 2026

Lydklub

En klub i klubben

v/Tine Mærsk Brodersen ordhjaelp@gmail.com

LYDKLUBBEN
ANBEFALER
LYDKLUB
Step-by-step

EN GOD
LYTTE-
STRATEGI

LYDBRIKKER

Sandbjerg konferencen 2026 Inkluderende litteraturfællesskab
v/Tine Mærsk Brodersen ordhjaelp@gmail.com

Sådan kan I oprette en Lydklub!

1. Lad eleverne tage føringen

Lydklubben kan administreres af skolens ordblinde elever i samarbejde med en voksen. Det giver eleverne en særlig rolle, hvor de kan bruge deres erfaringer med lytteratur og dele deres viden med resten af skolen.

2. Start i det små – og udvid

Begynd med et lukket forum for skolens ordblinde elever. Når de bliver trygge i rollen og får erfaring med at samtale om det, de lytter til, kan Lydklubben åbnes for resten af skolens elever. Her kan man inddrage de kompetencer, som andre elevgrupper bringer med sig.

3. Skab synlighed

Giv Lydklubben en fast og synlig placering på skolen. Her kan der laves udstillinger, vises anbefalinger og henvises til, hvor man finder lydbøger eller podcasts.

4. Design et logo

Et logo gør klubben genkendelig – når elever og lærere ser logoet, ved de, at det handler om lytteratur.

5. Del oplevelserne

Invitér klasser eller grupper til oplæg, hvor skolens ordblinde elever fortæller om deres anbefalinger. De kan også hjælpe andre elever med at downloade relevante apps og finde bøger eller podcasts.

6. Skab interne fællesskaber

Inden for klubben kan eleverne udveksle anbefalinger, idéer og inspiration – lad litteraturglæden vokse indefra.

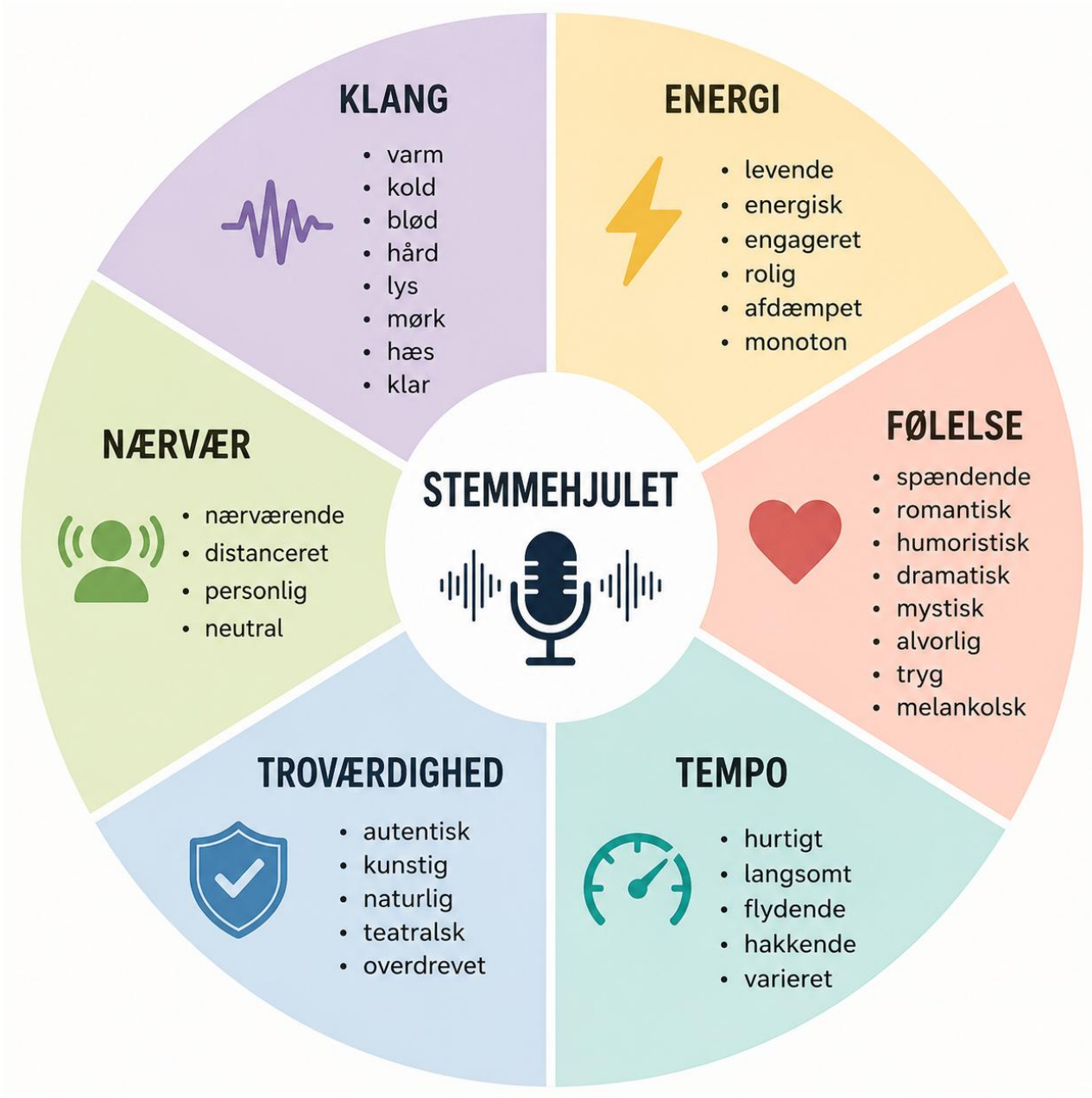
7. Voksenrollen

Husk: Det er de ordblinde elever, der er eksperterne. Den voksnes rolle er at støtte, koordinere og hjælpe klubben med at få rammerne på plads.

Metasprog om stemmen

Hvad gør stemmen ved eleven og hvad gør stemmen ved deres analyse/forhold til teksten?

Et ekstra led i tekstanalyse

Taktile materialer gør eleverne mere aktive

Styrke bevidstheden om hvad stemmen gør

v/Tine Mærsk Brodersen ordhjaelp@gmail.com

SKOLEBIBLIOTEKET
– INKLUDERENDE LITTERATUR FÆLLESSKAB

Hvordan kan vi skabe flere veje ind i litteraturen – og flere måder at være en del af fællesskabet på?

2. LIGE ADGANG TIL LITTERATUR

- Hvem har let adgang til litteratur hos os?
- Hvem kan have brug for andre veje ind?
- Hvordan tænker vi elever med ordblindhed og afkodningsvanskeligheder ind?
- Har lytteratur samme status som den trykte bog?
- Kan alle elever finde noget, de kan deltage i?

Knytter sig til vejledningen

- Deltagelsesmuligheder for alle • varierede materialer

3. LYTTERATUR & LYTTEFÆLLESSKABER

- Hvor har lytteraturen hjemme hos os?
- Hvor finder eleverne lydbøger?
- Hvordan anbefaler vi podcasts?
- Har vi synlige lytteanbefalinger?
- Kan vi skabe fælles lytning?
- Kan vi starte en Lydklub?
- Hvor kan eleverne tale om det, de lytter til?

Knytter sig til vejledningen

- Læselyst og litteratur • læsning • kulturelle og fælles oplevelser • varierede materialer

4. ELEVERNES STEMME

- Kender vi elevernes lytte- og læseinteresser?
- Kan eleverne anbefale bøger og podcasts?
- Kan eleverne lave udstillinger?
- Kan eleverne være eksperter?
- Kan eleverne være med til at vælge litteratur og aktiviteter?

Knytter sig til vejledningen

- Elevinddragelse • elevmedvirken • elever som aktive deltagere

5. SKOLEBIBLIOTEKET SOM LÆRINGSFÆLLESSKAB

- Hvilke fællesskaber kan opstå her?
- Hvordan kan elever mødes om litteratur?
- Hvordan kan biblioteket blive et sted, hvor man opdager noget nyt?
- Hvordan kan vi skabe samtaler om det, eleverne læser og lytter til?

Knytter sig til vejledningen

- Fællesskaber og trivsel • læringsfællesskaber • fælles projekter og oplevelser

6. LITTERATURFORMIDLING

- Hvordan anbefaler vi litteratur?
- Hvordan anbefaler vi lytteratur?
- Har vi forskellige indgange til litteraturen?
- Tager vi udgangspunkt i genre, interesse, stemme, tema eller følelse?
- Hvordan får vi eleverne til at trykke PLAY?

Knytter sig til vejledningen

- Vejledning om litteratur • læse- og litteraturaktiviteter • støtte til elevernes læsning

7. SAMARBEJDE MED LÆRERNE

- Hvordan kan vi hjælpe lærerne med at finde relevant lytteratur?
- Kan vi lave faglige lytteanbefalinger?
- Hvordan kan vi understøtte lærernes arbejde med lytning?
- Kan vi sammen skabe litteraturfællesskaber?
- Hvordan kan skolebiblioteket understøtte undervisningens planlægning?

Knytter sig til vejledningen

- Samarbejde med lærere • planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning • co-teaching

8. SKOLEUDVIKLING

- Hvilket behov hos eleverne vil vi gerne imødekomme?
- Hvilke elever skal have bedre deltagelses-muligheder?
- Hvad kan skolebiblioteket sætte i gang?
- Hvad skal vi samarbejde med ledelsen om?
- Hvordan kan vi følge op på, om vores indsats virker?

Knytter sig til vejledningen

- Skolebiblioteket som ressource i skolens udviklingsarbejde

Det handler ikke kun om at give adgang til lydbøger, men om at skabe et litteraturfællesskab, hvor lytteraturen har en naturlig plads.

v/Tine Mærsk Brodersen ordhjaelp@gmail.com

Vi skal ikke bare have eleverne til at lytte.
Vi skal lære dem at lytte. Vi skal give dem noget, de får lyst til at lytte til. Og vi skal skabe fællesskaber, hvor det, de lytter til, får betydning.

v/Tine Mærsk Brodersen ordhjaelp@gmail.com

Kontakt mig da gerne, hvis I ønsker at høre mere eller dele jeres erfaringer med mig.
ordhjaelp@gmail.com

På gensyn

Tine Mærsk Brodersen